

Carnestoltes dóna voltes

Aquest cap de setmana se celebra arreu del territori la festa de carnestoltes, que estrictament comprèn els tres dies que precedeixen immediatament al dimecres de cendra, quan comença la quaresma. Com que cada any se celebra en dies diferents, en funció del calendari lunar, hi ha diversos refranys que al·ludeixen a aquesta mobilitat: "carnestoltes donna voltes"; "de Nadal a carnestoltes, set setmanes desimboltes"; o "carnestoltes i dijous sant sense lluna mai no es veuran".

La paraula *carnestoltes*, a banda de fer referència a la festivitat en què tot s'hi val, també es fa servir per anomenar el ninot de palla vestit amb roba que hom penjava per finestres, balcons i places públiques durant el carnestoltes i que era cremat el darrer dia. A més, ser un carnestoltes és ser un baliga-balaga, un poca-solta, i anar fet un carnestoltes vol dir anar vestit d'una manera ridícula, amb mal gust.

Més refranys

Altres dites que fan referència a la festa del carnestoltes són "de tard o de primer, carnestoltes pel febrer"; "amor de carnaval, és el que més val"; "a carnestoltes totes les bèsties van soltes"; "per carnaval tothom és igual"; "el qui és carcamal, tot l'any fa carnaval"; "carnaval amb la dona, Pasqua amb el capellà", i "de tard o de primer, carnestoltes pel febrer".

Carnestoltes és la manera més habitual d'anomenar aquesta festivitat als Països Catalans, tot i que també se'n pot dir *carnaval*. L'origen de totes dues paraules és similar. *Carnestoltes* prové del llatí *carne tollitas*, "carne llevades", pel fet de celebrar-se al començament del dejuni i l'abstinència quaresmals. En llengua castellana existeix una forma similar, *carnestolendas*, sinònima de *carnaval*, però que ha quedat arraconada amb el temps. El mot *carnaval* és la forma més estesa entre les altres llengües: *carnaval*, en castellà, francès i portuguès; *carnival*, en anglès, o *Karneval*, en alemany. Prové de la llengua italiana *carnevale*, procedent de l'antic *carnelevare*, i està compost de *carne* i *levare*, "llevar, treure".

També existeix una tercera manera d'anomenar la festa de les disfresses en català: *els darrers dies*, una forma encara viva en el parlar de Mallorca i Menorca. ❄

10 anys fent nous lectors

Persones novingudes, alumnes amb dificultats d'aprenentatge o una escolarització deficient, neolectors adults, persones amb discapacitat intel·lectual o gent gran amb problemes cognitius. Són el 30% de la població i tenen en comú el fet que pateixen dificultats lectores. Precisen de llibres adaptats, i per atendre aquesta problemàtica social ara fa deu anys va néixer l'associació Lectura Fàcil.

La Lectura Fàcil (LF) és un concepte iniciat als països nòrdics fa més de 40 anys que té com a fita apropar la informació, la literatura i la cultura a persones que per motius físics, psíquics o socials tenen la capacitat lectora minvada. Els materials adaptats segueixen les directrius de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) i de l'ILSMH (Inclusion Europe) pel que fa al contingut, el llenguatge i la forma.

En la seva tasca d'impuls a l'edició de textos de Lectura Fàcil, l'associació adapta i revisa aquests materials i els valida amb el logo oficial LF, garanteix un catàleg únic amb el segell comú i promou una xarxa de llibreries de referència. L'experiència d'aquests deu anys ens ha demostrat la necessitat i l'eficàcia a l'hora de despertar, recuperar o mantenir la capacitat lectora en persones que habitualment no llegeixen. Les dades així ho certifiquen: vuit editorials publiquen regularment llibres LF, el catàleg té 140 títols –som, després de Suècia, el país amb més llibres editats d'aquest tipus– i més de 130 clubs de lectura els fan servir.

Eines digitals, les aliades

L'evolució natural ens porta a adaptar els continguts als nous formats: audiollibres, *ebooks* i *apps*. Entenem les noves tecnologies com unes aliades per al foment de la lectura que ofereixen una accessibilitat exhaustiva per a persones amb necessitats específiques.

Els audiollibres permeten que la literatura arribi a persones amb deficiències visuals, amb problemes cognitius o de mobilitat. Alhora, és un format útil per a tothom que vulgui llegir escoltant al llit, a l'autobús... El primer llibre enregistrat en format àudio, gràcies a la col·laboració de diverses entitats, és *El fantasma de Canterville*, d'Oscar Wilde, i es pot escoltar de franc al web del L'ALF, www.lecturafacil.net.

Part del catàleg dels llibres LF també està disponible en format *ebook*. L'ALF també ha participat en la creació de les *apps* inclusives de BubbleBooks, dissenyades especialment per a nens amb dificultats

d'aprenentatge. L'aventura digital en Lectura Fàcil tot just acaba de començar.

Finalment, l'associació ha tancat un acord amb Liberdrac per posar-hi ben aïat la totalitat del seu fons digital a disposició dels lectors. Així es tancarà el cercle: trobareu els llibres en paper a les llibreries de referència i els llibres digitals en el portal impulsat pel Gremi de Llibreters de Catalunya. Més accessibles i més facilitats. Aquest és l'objectiu.

La col·laboració del món editorial i el llibreter, dels mitjans, dels intermediaris i de les persones vinculades a programes socials i educatius, és imprescindible per aconseguir que milers de persones no quedin al marge de la lectura. En aquesta aposta per la integració i l'enriquiment lector hi trobareu sempre les llibreries de Catalunya. ❄

Liberdrac

Liberdrac patrocina la *Columna Digital*. L'actualitat creativa, de lectura i de les llibreries vista amb ulleres digitals.

Fragment del cartell del desè aniversari de l'associació Lectura Fàcil, que ha arribat als deu anys. / ARXIU

Liberdrac

Liberdrac, la teva botiga de llibres digitals

www.liberdrac.cat

